

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Theologica Academiae Parisiensis Facultas Psalmorum à Maroto
versorum publicationem impedire conatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

- II. Clemens Marotus præstantissimus aui sui Poeta.
 III. In Italiam fugit inde reuersus, ex Consilio Francisci Vatabli, Psalmos Davidis in rhythmos redigit.
 IV. Ob literarum imperitiam, multos errores in regio illo opere vertendo committit.
 V. Theologica Academia Parisiensis Facultas Psalmorum à Maroto versusum publicationem impedire conatur.
 VI. Marotus Geseuam se confers, flagris ibi ob flagitium cesus.

I. Infelices Lutherani, quorum supra quæ Gallicani schismatis explicarem initia mentionem feci, deserta Ecclesia hinc inde errantes, ac velut medio in mari inter breuia & scopulos, Scyllam & Charibdim, amissa sacra illa anchora, cum præstantissimi naufragij metu, fluctuantes, Lutherani inquam, etiam cætus ac conciones, quas Exhortationes vocabant, inter se celebrarent, nullo tam è initio Psalmorum cantu utebantur. Vnus Diaconorum vel Superintendentium aliquis vnum & alterum, prout visum erat, cætui prælegebat: donec tandem A. M. D. XL. aulicus quidam nescio quo cæstro percitus, repente profiliit, & manu operi ad-mota, sanctum hunc librum profanis versibus illigauit. Quis vero ille ac qualis fuerit, operæ præciū videtur, ad posteritatis memoriam atque utilitatem hoc loco paucis narrare.

II. Regnante in Gallia Francisco I. quum omnium literarum, quarum ille munificentissimus erat patronus, tum vulgaris etiam Poëtices studia, hæcenus valde languida, misitice restitescere cœperunt. Et hæc quidem opera potissimum Clementis cuiusdam Maroti, è Cadurcorum metropoli, quam Doucanam quidam vocant, oriundi, qui admirabili venæ felicitate, & singulari in uentionum Poëticarum artificio, quod Epigrammata eius testantur, sui aui Poetas omnes facile superabat. Erat hic Regi à cubiculis, summaque eius gratia, ut qui studijs illis valde delectaretur, atque ipse etiam in ijs aliquando operam suam poneret, stotabat: ridiculus interim, dicax, ac pæne scurræ. Is rarus Poëtis ac pictoribus omnia licere, respicias ac sanctas versiculis suis traducere cœpit. Quo nomine quum hæreseos suspectum se fecisset, ac ne manus sibi iniicerentur metueret, in Beneatnam ad Margaritham reginam profugit.

III. Animaduertens vero ne hic quidem satis

se tutum esse, Ferrariam in Italiam profectus est, à Ducissa humaniter exceptus, ut & alij quos ignis metus Gallia expulerat. Eius intercessione impetrata à rege venia, Lutetiam redijt, ac cum Francisco Vatablo Hebraicæ linguæ Professore, familiaritatem contraxit, hortante, ut relictis profanis & ridiculis argumentis, venam Poeticam sacris potius rebus impenderet, ac Davidis Psalterium vertendum susceperet. Erat autem Vatablus Catholicæ religionis studiosissimus, nec quidquam minus cogitabat, quam hoc suum Consilium aliquando Catholicæ religioni obfuturum. Ad eò considerare oportet sacra aggredi, nec eis manum ad mouere in consultis Ecclesiæ præsulibus, maxime Romano Pontifice Christi Vicario quem Sp. S. unctio peculiariter regit.

IV. Sic ergo Marotus Vatablo vsus interprete (erat enim meliorem literarum, ut & omnium scientiarum imperitus) illotis manibus sacra hæc mysteria tractanda suscepit, ac Dauidicum Psalterium ita lancinauit, truncauit ac mutauit, ut de regio illò vate non minus quam de Deiphobo dici possit:

*Deiphobum vidi lacerum crudeliter ora,
 Ora manuque ambas:*

Et vix vllæ regis illius ac diuinæ maiestatis, quæ in Dauidico opere (quod S. Augustinus S. Scriptura & omnium scientiarum Compendium appellauit) elucet, vestigia supersint: siue Vatablo non tantam quantam par erat, diligentiam adhibente, siue Maroto, numerorum angustijs incluso, nimis magnam licentiam permittente.

V. Theologica Facultas Parisiensis, cuius Nauarra & Sorbona præcipua sunt Collegia, hoc modo hæreseos fenestram aperiri animaduertens, grauites ea dere apud regem conquesta est, simulque censuram triginta Psalmorum, quos Marotus iam imprimi curauerat, exhibuit, rogans ne Sacram Scripturam ab illi litterato plane homine sic profanari, eiusque versionem sine Ecclesiæ approbatione & Superiorum permissu edere pateretur. Quamuis autem rex tam Marotum quam versiculos eius in primis amaret, eo que aliquam diu tergiuersaretur, tandem tamen ne quid in hoc genere amplius aliquid à Maroto scriptum publicaretur, edixit. Sed verum est profecto quod vulgo dici solet,

Nisimur in vetitum semper cupimusque negare.

Nam & tunc statim Maroti verho tantis studijs

dijis expeti cepit, ut typographi exemplaribus imprimendis vix sufficerent. Nec in Musicos tantum numeros (qui hodieque etiam vsurpantur) verum etiam quam quisque vellet modulationem redacti Psalmi illi passim cantillabantur. Adeoque in aula etiam rex, regina, alij velut proprium aliquem sibi quisque eligebat & ad profanas res, studia sua ac vota accommodabat.

VI. Marotus interim rursus à carcere sibi metuas, quod linguæ parum moderari posset, Geneva profugit, ubi ad triginta Psalmos iam editos, adhuc viginti alios addidit. Et quamvis in sacro hoc studio multum versaretur, mores tamen mutare non poterat. Quum ergo in prava schola educatus, Ecclesiastica censura ac disciplina vitam suam subijcere non posset, sic loquitur Ecclesiastica Calvinistarum Historia, volens, credo, dicere, Marotum hospiciam suam corruptisse in Piedemontium concessit, quam regionem tum Galli tenebant, atque ibi sub regionum Praefectorum patrocinio rursus aliquam diu vixit, Augusta Taurinorum anno ætatis suæ LX. mortuus. Beza ait. Marotum admirabili ingenij felicitate, sine ulla litterarum aut scientiarum cognitione, omnes antea Poetas superasse, quumque bis religionis causa regno excessisset, de Ecclesia optime fuisse meritum (cuius beneficij memoria ad posteros semper duratura sit) certis Psalmorum Davidis parte vulgaribus rhythmicis reddita. Morum vero ac vite, quam in aula, unde pietas & honestas fere exulent, totam pene exegerit, reformanda ac melius instituenda, exiguam curam habuisse. Silentio interim præterit Beza, bonum hunc Poetam, ob præclara illa, credo, in Ecclesiam merita, Genevæ flagris casum fuisse. Eidem mortuo idem Beza Gallico carmine parentavit, quod Psalmorum versioni præfixum legitur: additisque centum reliquis (non eadem tamen felicitate & elegantia qua Marotus, etsi doctrina aliisque rebus multo instructior) Psalmis, totum opus absolvit. Quia vero dubium mihi non est, quin lector scire cupiat quidnam ille Beza sit torques à nobis in hanc hæretici Theatri scenam productus: age vitam eius ac mores sequenti capite breviter tantquam in tabella depictam.

DE THEODORO BEZA MAROTI imitatore, ac Psalmodia à Calvinistis introducta.

CAPUT XVII.

ARGUMENTVM.

- I. Theodori Beza natiuitas & eruditio.
- II. Idem scabies doloribus vexatus ad desperationem pene redigitur.
- III. Beza Ecclesiasticum Prioratus munus adipiscitur.
- IV. Ecclesia repudium mittit, & quare.
- V. Geneva se confert.
- VI. Maroti & Beza Psalmi rhythmicis Musicis numeris includuntur.
- VII. Melodia Psalmorum Calvinisticorum lasciuia.
- VIII. Quando Psalmi in concionibus decantari ceperint.

I. **T**heodorus Beza natus fuit apud Vezelios Anno MDXIX. ipso die S. Ioannis: unde discipulorum quidam alterum eum Ioannem fuisse dicunt. Natiuitatem suam, & quomodo mirabiliter à Deo ex parentum Papisticorum manibus liberatus fuerit; ipse in epistola quodam ad Meliorem Volmarium scripta exponit; inter alia optans, ut parentes sui vera Dei potius cognitione illustrati quam nobiles fuissent. O crudelis parricida! qui non corpus solum, sed etiam animam eorum à quibus vitam accepisti, quantum in te est, occidis, dum eos Otco tradis. Sed hæc Deus vindicabit.

Fuit vero Beza multis ingenij atque animi dotibus ornatus facundus, industrius, Consilio promptus, in Græcis ac Latinis litteris bene versatus, imprimis vero ad Poeticam, siue Latinam siue Gallicam lingua scribere vellet, ab ipsa Natura veluti factus. Quid in hoc genere potuerit, libelli Anno MD. XLVIII. ab ipso editi loquuntur, in quibus effigies eius expressa cernitur, cum sequenti ipscriptione:

*Vos docti, doctæ præcingite tempora lauro,
Ni sat uel illam vel tætigisse manu.*

In his multa sunt Amatoria, quibus elegantius, vel ut verius dicam, nequius Catullus ac Tibullus nihil scripserunt. Sed quia nota est eius Cæcilia, nos ad alia properemus.

II. Ante-